

טיוטת חוק לתיקון פקודת המכס (עבירת ההברחה), התשפ"ו-2026 - הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י מ :

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק לתיקון פקודת המכס (עבירת ההברחה), התשפ"ו-2026, המצ"ב.
- ב. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר על דעת הממשלה את נוסחה הסופי של טיוטת החוק שתוגש לכנסת.

רשות המסים אמונה, בין היתר, על מניעה וסיכול של ביצוע עבירות סחר במעברי הגבול הבינלאומיים של מדינת ישראל, לרבות מניעת הברחת אמצעי לחימה, סמים וציוד דו שימושי (חומרים וציוד שנועדו מעיקרם לשימוש אזרחי והמתאימים גם לשימוש ביטחוני). עובדי המכס מצויים במעברי הגבול השונים ומשמשים כנקודת הבידוק האחרונה טרם כניסתם של טובין למדינת ישראל. בשנים האחרונות, חלו תמורות מהותיות באופי, מהות והיקפי ההברחות שמתבצעות במעברי הגבול הבינלאומיים, וביניהן עלייה ניכרת בכמות ההברחות (עלייה של עשרות אחוזים באופן ליניארי בין השנים 2022 עד 2025). כמו כן, נוכח התעצמות ארגוני הפשיעה והטרור חלו שנויים גם בטיב הטובין המוברחים ואופן ביצוע העבירה. בנוסף, הברחה של הטובין גורמת לנזק כפול לקופה הציבורית, שכן במעמד היבוא לא משולם מס יבוא וגם בשלב מכירת הטובין, לגביהם בוצעה ההברחה, לא משולם מס בארץ.

עבירת ההברחה הקבועה כיום בסעיף 211(א)(1) לפקודת המכס אינה נותנת מענה ראוי לתופעות שתוארו לעיל, ואין הלימה בין חומרת העבירה לבין העונש הקבוע בצידה, העומד כיום על שלוש שנות מאסר. לפיכך, מוצע להחמיר את עבירת ההברחה לפי סעיף 211(א)(1), כך שתעמוד על חמש שנות מאסר, ושבע שנות מאסר בנסיבות מחמירות, ובתוך כך גם להפוך אותה לעבירת פשע, לצד הקנס הפלילי וכן תשלום בגובה פי שלושה מסכום מסי היבוא החלים על אותם טובין, כפי שקבוע בסעיף 211 לפקודת המכס.

במסגרת זו מוצע לפרט את הנסיבות המחמירות לסעיף 211 לפקודת המכס, כפי שנהוג בחקיקה עדכנית, במקום ההסדר הקיים שקובע ענישה חמורה יותר בנסיבות מחמירות בלי לפרטן. הנסיבות המחמירות המוצעות משקפות פגיעה בערך מוגן הנוגע לסיכון שנשקף לציבור מעצם הטובין המוברחים וטיבם, בפרט בטובין שיש בהם סיכון חיי אדם, בטיחותם או ביטחונם. זאת בנוסף לערך המוגן המצוי בעבירת ההברחה כשלעצמה. בנוסף, הנסיבות המחמירות המוצעות מבוססות על האופן שבו הן מפורשות כבר היום. הנסיבות המחמירות המוצעות הן: בטובין יש כדי לסכן חיי אדם או לגרום לו לחבלה; גובה מסי היבוא של הטובין המוברחים עולה על 5 מיליון; וההברחה בוצעה תוך שימוש באלימות או בנשק קר או חם.

הנסיבות המחמירות חלות על כלל העבירות הקבועות בסעיף 211 לפקודת המכס. עם זאת, יצוין כי לא כל נסיבה רלוונטית בהכרח לכלל העבירות שבסעיף 211. לדוגמה, הנסיבה שעניינה אופן ביצוע ההברחה תוך שימוש באלימות רלוונטית מן הסתם לעבירת ההברחה עצמה (שקבועה היום בסעיף קטן (א)(1) ועל פי המוצע תעבור לסעיף קטן (א)(2)) לעבירות שלא עוסקות בפעולת ההברחה.

כמו כן, מוצע לתקן גם את סעיף 211(ג) באופן שיבהיר את ניסוחו.

עוד יצוין כי תיקון זה מקודם במקביל ובשים לב להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 161) (הברחה שלא דרך תחנת גבול), התשפ"ו-2025 (להלן – **התיקון לחוק העונשין**), אשר במסגרתה מוצע לקבוע עבירה של הוצאה או הכנסה של דבר לישראל או ממנה שלא דרך תחנת גבול, שהעונש המוצע בצידה הוא שבע שנות מאסר, וזאת לנוכח תופעת ההברחות רחבת ההיקף באופן חסר תקדים שמדינת ישראל מתמודדת איתה בשנים האחרונות, באופן שמייצר איום של ממש לביטחון המדינה. כפי שפורט בדברי ההסבר להצעת החוק האמורה, התיקון לפקודת המכס הוא חלק ממהלך של החמרת הענישה בעניין הברחות, הן במעברי הגבול והן שלא דרך תחנות גבול, והענישה המוצעת תואמת להצעת החוק המקבילה, כאשר ההתייחסות להברחה שלא דרך תחנת גבול היא כאל הברחה בנסיבות מחמירות, נוכח ההשלכות הביטחוניות שלה. כמו כן, ענישה זו הולמת את מדרג הענישה המקובל בחוקי מס אחרים, כגון בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 ובפקודת מס הכנסה.

נוכח כל האמור לעיל מוצע לאשר עקרונית את טיוטת חוק וכן להסמיך את ועדת שרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת, והכל נוכח הרצון לקידום הצעת החוק בהקדם האפשרי וזאת יחד עם התיקון לחוק העונשין שעניינו כאמור הברחה שלא דרך תחנת גבול.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא צפויה השפעה.

תקציב

לא צפויה השפעה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעתו של היועץ המשפטי של משרד האוצר.

מגיש: שר האוצר

י"ח בשבט התשפ"ו
5 בפברואר 2026

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

חוק לתיקון פקודת המכס (עבירת ההברחה), התשפ"ו-2026.

ב. עיקרי החוק המוצע ומטרותיו

רשות המסים אמונה, בין השאר, על מניעה וסיכול של ביצוע עבירות סחר במעברי הגבול הבינלאומיים של מדינת ישראל, לרבות מניעת הברחת אמצעי לחימה, סמים וציוד דו שימושי (חומרים וציוד שנועדו מעיקרם לשימוש אזרחי והמתאימים גם לשימוש ביטחוני). עובדי המכס מצויים במעברי הגבול השונים ומשמשים כנקודת הבדיקה האחרונה טרם כניסתם של טובין למדינת ישראל. בשנים האחרונות, חלו תמורות מהותיות באופי, מהות והיקפי ההברחות שמתבצעות במעברי הגבול הבינלאומיים, וביניהן עלייה ניכרת בכמות ההברחות (עלייה של עשרות אחוזים באופן ליניארי בין השנים 2022 עד 2025). כמו כן, לנוכח התעצמות ארגוני הפשיעה והטרור חלו שנויים גם בטיב הטובין המוברחים ואופן ביצוע העבירה.

עבירת ההברחה הקבועה כיום בסעיף 211(א)(1) לפקודת המכס אינה נותנת מענה ראוי לתופעות המדאגות שתוארו, ואין הלימה בין חומרת העבירה לבין העונש הקבוע בצידה, העומד כיום על שלוש שנות מאסר. לפיכך, מוצע להחמיר את עבירת ההברחה לפי סעיף 211(א)(1), כך שתעמוד על חמש שנות מאסר, ושבע שנות מאסר בנסיבות מחמירות, ובתוך כך גם להפוך אותה לעבירת פשע, לצד הקנס הפלילי וכן תשלום בגובה פי שלושה מסכום מסי היבוא החלים על אותם טובין, כפי שקבוע כבר היום בסעיף 211.

במסגרת זו מוצע גם לפרט את הנסיבות המחמירות לסעיף 211, כפי שנהוג בחקיקה עדכנית, במקום ההסדר הקיים שקובע ענישה חמורה יותר בנסיבות מחמירות בלי לפרטן. הנסיבות המחמירות המוצעות משקפות פגיעה בערך מוגן נוסף, מעבר לערך המוגן המצוי בעבירת ההברחה כשלעצמה, ומבוססות על האופן שבו הן מפורשות כבר היום. הנסיבות המחמירות המוצעות הן: בטובין יש כדי לסכן חיי אדם או לגרום לו לחבלה; גובה מסי היבוא של הטובין המוברחים עולה על 5 מיליון; וההברחה בוצעה תוך שימוש באלימות או בנשק קר או חם. נסיבות אלה מגלמות, כאמור, ערך מוגן נוסף לזה שסעיף 211 נועד להגן עליו, כגון סיכון שנשקף לציבור מעצם הטובין המוברחים וטיבם, קרי מדובר בטובין שיש בהם סיכון חיי אדם, בטיחותם או ביטחונם. זאת ועוד, הברחה של הטובין גורמת לנזק כפול לקופה הציבורית, שכן במעמד היבוא לא משולם מס יבוא וגם בשלב מכירת הטובין, לגביהם בוצעה ההברחה, בארץ לא משולם מס. יצוין כי רשימת הנסיבות המחמירות חלה בנוגע לכלל העבירות הקבועות בסעיף 211, כפי שקבוע היום בפקודה, ולכן רשימת הנסיבות המפורטת לעיל תחול גם היא בעניין כלל הסעיף, אם כי מטבע הדברים לא כל נסיבה בהכרח רלוונטית לכלל העבירות שבסעיף 211. כך למשל, הנסיבה שעניינה אופן ביצוע ההברחה תוך שימוש באלימות רלוונטית מן הסתם לעבירת ההברחה עצמה (שקבועה היום בסעיף קטן (א)(1) ועל פי המוצע תעבור לסעיף קטן (א)(2)) ולא לשאר העבירות שבסעיף, שלא עוסקות בפעולת ההברחה.

כמו כן, מוצע בהזדמנות זו לתקן גם את סעיף 211(ג) כדי לעדכן ולהבהיר את ניסוחו.

יצוין כי תיקון זה מקודם במקביל ובשים לב להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 161) (הברחה שלא דרך תחנת גבול), התשפ"ו-2025, במסגרתה מוצע לקבוע עבירה של הוצאה או הכנסה של דבר לישראל או ממנה שלא דרך תחנת גבול, שהעונש המוצע בצידה הוא שבע שנות מאסר, וזאת לנוכח תופעת ההברחות רחבת היקף באופן חסר תקדים שישראל מתמודדת איתה בשנים האחרונות, באופן שמייצר איום של ממש לביטחון המדינה. כפי שפורט בדברי ההסבר להצעת החוק האמורה, התיקון לפקודת המכס בענייננו הוא חלק מאותו מהלך של

החמרת הענישה בעניין הברחות, הן במעברי הגבול והן שלא דרך תחנות גבול, והענישה המוצעת כאן תואמת לזו שמוצעת בהצעת החוק המקבילה, כאשר ההתייחסות להברחה שלא דרך תחנת גבול היא כאל הברחה בנסיבות מחמירות, לנוכח ההשלכות הביטחוניות שלה. כמו כן, ענישה זו הולמת את מדרג הענישה המקובל בחוקי מס אחרים, כגון בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 ובפקודת מס הכנסה.

ג. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

תתוקן פקודת המכס.

ד. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המנהלי אין.

ה. הערות המשרדים אין.

ו. עיקרי ההערות לתזכיר שלא אומצו בטיטת החוק

1. הסנגוריה הציבורית

הסנגוריה הציבורית הביעה הסתייגות מכך שתזכיר החוק כלל נסיבה מחמירה בה נעשה שימוש במונח "טובין", ואינה מצומצמת למוצרים מסוימים היוצרים סיכון אינהרנטי, כמו ציוד לחימה וסמים. החמרת הענישה המוצעת בטיטת החוק נובעת מעלייה בהיקף תופעת ההברחה, ולא בגלל סוגי הטובין המוברחים, ולכן ההצעה של הסנגוריה אינה נותנת מענה מתאים לבעיה אותה טיטת החוק נועדה לפתור. יצוין כי ישנן עבירות בחוקים אחרים הנוגעים לאמצעי לחימה ולסמים מסוכנים, והתיקון המוצע אינו מוסיף או מוריד בהקשר זה. הנסיבות המחמירות המוצעות מצביעות על המקרים בהם יש חומרה מיוחדת, לרבות מקרים יש בטובין כדי לסכן חיי אדם או לחבלה, אך זו אינה הנסיבה המחמירה הרלוונטית היחידה.

2. לשכת עורכי הדין

לשכת עורכי הדין טענו שיש צורך בצמצום המונח "הברחה" המוגדר בפקודת המכס. השינוי המבוקש לא תואם את התכלית שלשמה נועד התיקון בחוק. ההחמרה בעבירת ההברחה מתבקשת בגלל העלייה הניכרת בהברחות (כפי שגם נרשם בדברי ההסבר) ואין מקום תוך כדי מהלך זה לצמצם את יסודות העבירה אשר קיימת כבר שנים רבות.

הועלתה הערה בעניין צמצום ההגדרה של טובין מסכני חיים, ולעניין זה יובהר כי לא כל טובין מסכני חיים עולה בגדר עבירת "הברחה" ויש לבחון כל מקרה לנסיבותיו. מסיבה זו במסגרת התיקון המוצע יישאר שיקול הדעת לתובע האם לעשות שימוש בכתב אישום בשל עבירת ההברחה או בכלים אחרים, כגון קנסות מינהליים ועיצומים כספיים וכן אכיפת דיני חוקיות יבוא על ידי משרד הכלכלה, והכל בהתאם להנחיות הקיימות. עוד יובהר שעבירות הנוגעות לאמל"ח מטופלות במסגרת חוק העונשין (ס' 144) ובעניין סמים מטופלות במסגרת פקודת הסמים המסוכנים, ותיקון זה אינו משנה את העבירות האמורות.

הערה נוספת שהועלתה על ידם היא דרישה להשמטת מס ערך מוסף בין עוסקים ממסי היבוא הנספרים לצורך בחינת הנסיבה המחמירה לפיה "גובה מסי היבוא של הטובין המוברחים עולה על 5 מיליון". החבות במס ערך

מוסף ביבוא של טובין קבועה בסעיף 2 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. הזכות לניכוי מס תשומות על ידי עוסקים מסוימים אינה גורעת מהחובה לשלם מסי יבוא כדין, ואין מקום לכרוך ביניהם.

ז. המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי)

אושר כי אין מניעה משפטית להעלות את טיוטת החוק לדיון בוועדת השרים לחקיקה.

ח. אין התנגדות של אגף התקציבים במשרד האוצר.

ט. להלן נוסח טיוטת החוק המוצעת.

טיוטת חוק מטעם הממשלה:

טיוטת חוק לתיקון פקודת המכס (עבירות ההברחה), התשפ"ו-2026

1. תיקון סעיף 211 בפקודת המכס¹, בסעיף 211 -

(1) במקום כותרת השוליים יבוא "עבירות הברחה";

(2) בסעיף קטן (א), פסקה (1) - תימחק;

(3) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א2) המברח טובין דינו מאסר חמש שנים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין וכן תשלום פי שלושה מסכום מסי היבוא החלים על אותם טובין; נעברה עבירה לפי סעיף קטן זה בנסיבות מחמירות – דינו שבע שנות מאסר או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין וכן תשלום פי שלושה מסכום מסי היבוא החלים על אותם טובין;"

(4) בסעיף קטן (ג) -

(א) אחרי "כדי" יבוא "לתוספת של";

(ב) במקום "קנס של 500 לירות" יבוא "כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין";

(5) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) בסעיף זה, "נסיבות מחמירות" - כל אחד מאלה:

(1) יש בטובין כדי לסכן חיי אדם או לגרום לו חבלה;

(2) גובה מסי היבוא החלים על הטובין המוברחים עולה על 5 מיליון שקלים חדשים;

(3) העבירה בוצעה תוך שימוש באלימות או בנשק קר או חס."

דברי הסבר

סעיף 1 רשות המסים אמונה, בין השאר, על מניעה וסיכול של ביצוע עבירות סחר במעברי הגבול הבינלאומיים של מדינת ישראל, לרבות מניעת הברחת אמצעי לחימה, סמים וציוד דו שימושי (חומרים וציוד שנועדו מעיקרם לשימוש אזרחי והמתאימים גם לשימוש ביטחוני). עובדי המכס מצויים במעברי

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39; ס"ח התשפ"ד, עמ' 468.

הגבול השונים ומשמשים כנקודת הבידוק האחרונה טרם כניסתם של טובין למדינת ישראל. בשנים האחרונות, חלו תמורות מהותיות באופי, מהות והיקפי ההברחות שמתבצעות במעברי הגבול הבינלאומיים, וביניהן עלייה ניכרת בכמות ההברחות (עלייה של עשרות אחוזים באופן ליניארי בין השנים 2022 עד 2025). כמו כן, לנוכח התעצמות ארגוני הפשיעה והטרור חלו שנויים גם בטיב הטובין המוברחים ואופן ביצוע העבירה.

עבירת ההברחה הקבועה כיום בסעיף 211(א)(1) לפקודת המכס אינה נותנת מענה ראוי לתופעות המדאיגות שתוארו, ואין הלימה בין חומרת העבירה לבין העונש הקבוע בצידה, העומד כיום על שלוש שנות מאסר. לפיכך, מוצע להחמיר את עבירת ההברחה לפי סעיף 211(א)(1), כך שתעמוד על חמש שנות מאסר, ושבע שנות מאסר בנסיבות מחמירות, ובתוך כך גם להפוך אותה לעבירת פשע, לצד הקנס הפלילי וכן תשלום בגובה פי שלושה מסכום מסי היבוא החלים על אותם טובין, כפי שקבוע כבר היום בסעיף 211. במסגרת זו מוצע גם לפרט את הנסיבות המחמירות לסעיף 211, כפי שנהוג בחקיקה עדכנית, במקום ההסדר הקיים שקובע ענישה חמורה יותר בנסיבות מחמירות בלי לפרטן. הנסיבות המחמירות המוצעות משקפות פגיעה בערך מוגן נוסף, מעבר לערך המוגן המצוי בעבירת ההברחה כשלעצמה, ומבוססות על האופן שבו הן מפורשות כבר היום. הנסיבות המחמירות המוצעות הן: בטובין יש כדי לסכן חיי אדם או לגרום לו לחבלה; גובה מסי היבוא של הטובין המוברחים עולה על 5 מיליון; וההברחה בוצעה תוך שימוש באלימות או בנשק קר או חם. נסיבות אלה מגלמות, כאמור, ערך מוגן נוסף לזה שסעיף 211 נועד להגן עליו, כגון סיכון שנשקף לציבור מעצם הטובין המוברחים וטיבם, קרי מדובר בטובין שיש בהם סיכון חיי אדם, בטיחותם או ביטחונם. זאת ועוד, הברחה של הטובין גורמת לנזק כפול לקופה הציבורית, שכן במעמד היבוא לא משולם מס יבוא וגם בשלב מכירת הטובין, לגביהם בוצעה ההברחה, בארץ לא משולם מס. יצוין כי רשימת הנסיבות המחמירות חלה בנוגע לכלל העבירות הקבועות בסעיף 211, כפי שקבוע היום בפקודה, ולכן רשימת הנסיבות המפורטת לעיל תחול גם היא בעניין כלל הסעיף, אם כי מטבע הדברים לא כל נסיבה בהכרח רלוונטית לכלל העבירות שבסעיף 211. כך למשל, הנסיבה שעניינה אופן ביצוע ההברחה תוך שימוש באלימות רלוונטית מן הסתם לעבירת ההברחה עצמה (שקבועה היום בסעיף קטן (א)(1) ועל פי המוצע תעבור לסעיף קטן (א)(2)) ולא לשאר העבירות שבסעיף, שלא עוסקות בפעולת ההברחה.

כמו כן, מוצע בהזדמנות זו לתקן גם את סעיף 211(ג) כדי לעדכן ולהבהיר את ניסוחו.

יצוין כי תיקון זה מקודם במקביל ובשים לב להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 161) (הברחה שלא דרך תחנת גבול), התשפ"ו-2025, במסגרתה מוצע לקבוע עבירה של הוצאה או הכנסה של דבר לישראל או ממנה שלא דרך תחנת גבול, שהעונש המוצע בצידה הוא שבע שנות מאסר, וזאת לנוכח תופעת ההברחות רחבת ההיקף באופן חסר תקדים שישראל מתמודדת איתה בשנים האחרונות, באופן שמייצר איום של ממש לביטחון המדינה. כפי שפורט בדברי ההסבר להצעת החוק האמורה, התיקון לפקודת המכס בענייננו הוא חלק מאותו מהלך של החמרת הענישה בעניין הברחות, הן במעברי הגבול והן שלא דרך תחנות גבול, והענישה המוצעת כאן תואמת לזו שמוצעת בהצעת החוק המקבילה, כאשר ההתייחסות להברחה שלא דרך תחנת גבול היא כאל הברחה בנסיבות מחמירות, לנוכח ההשלכות הביטחוניות שלה. כמו כן, ענישה זו הולמת את מדרג הענישה המקובל בחוקי מס אחרים, כגון בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 ובפקודת מס הכנסה.

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

טיוטת חוק לתיקון פקודת המכס (עבירת ההברחה), התשפ"ו-2026.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

רשות המסים אמונה, בין היתר, על מניעה וסיכול של ביצוע עבירות סחר במעברי הגבול הבינלאומיים של מדינת ישראל, לרבות מניעת הברחת אמצעי לחימה, סמים וציוד דו שימושי (חומרים וציוד שנועדו מעיקרם לשימוש אזרחי והמתאימים גם לשימוש ביטחוני). עובדי המכס מצויים במעברי הגבול השונים ומשמשים כנקודת הבידוק האחרונה טרם כניסתם של טובין למדינת ישראל. בשנים האחרונות, חלו תמורות מהותיות באופי, מהות והיקפי ההברחות שמתבצעות במעברי הגבול הבינלאומיים, וביניהן עלייה ניכרת בכמות ההברחות (עלייה של עשרות אחוזים באופן ליניארי בין השנים 2022 עד 2025). כמו כן, נוכח התעצמות ארגוני הפשיעה והטרור חלו שנויים גם בטיב הטובין המוברחים ואופן ביצוע העבירה. זאת ועוד, הברחה של הטובין גורמת נזק כפול לקופה הציבורית, שכן במעמד היבוא לא משולם מס יבוא ובשלב מכירת הטובין, לגביהם בוצעה ההברחה, לא משולם מס בארץ.

עבירת ההברחה הקבועה כיום בסעיף 211(א)(1) לפקודת המכס אינה נותנת מענה ראוי לתופעות שתוארו לעיל, ואין הלימה בין חומרת העבירה לבין העונש הקבוע בצידה, העומד כיום על שלוש שנות מאסר. לפיכך, מוצע להחמיר את עבירת ההברחה לפי סעיף 211(א)(1), כך שתעמוד על חמש שנות מאסר, ושבע שנות מאסר בנסיבות מחמירות, ובתוך כך גם להפוך אותה לעבירת פשע, לצד הקנס הפלילי וכן תשלום בגובה פי שלושה מסכום מסי היבוא החלים על אותם טובין, כפי שקבוע בסעיף 211 לפקודת המכס.

במסגרת זו מוצע לפרט את הנסיבות המחמירות לסעיף 211 לפקודת המכס, כפי שנהוג בחקיקה עדכנית, במקום ההסדר הקיים שקובע ענישה חמורה יותר בנסיבות מחמירות בלי לפרטן. הנסיבות המחמירות המוצעות משקפות פגיעה בערך מוגן ביחס לסיכון שנשקף לציבור מעצם הטובין המוברחים וטיבם, בפרט בטובין שיש בהם סיכון חיי אדם, בטיחותם או ביטחונם. זאת, בנוסף לערך המוגן המצוי בעבירת ההברחה כשלעצמה. בנוסף, הנסיבות המחמירות המוצעות מבוססות על האופן שבו הן מפורשות כבר היום. הנסיבות המחמירות המוצעות הן: בטובין יש כדי לסכן חיי אדם או לגרום לו לחבלה; גובה מסי הייבוא של הטובין המוברחים עולה על 5 מיליון; וההברחה בוצעה תוך שימוש באלימות או בנשק קר או חם.

הנסיבות המחמירות חלות על כלל העבירות הקבועות בסעיף 211 לפקודת המכס. עם זאת, יצוין כי לא כל נסיבה רלוונטית בהכרח לכלל העבירות שבסעיף 211. לדוגמה, הנסיבה שעניינה אופן ביצוע ההברחה תוך שימוש באלימות רלוונטית לעבירת ההברחה עצמה (שקבועה היום בסעיף קטן (א)(1) ועל פי המוצע תעבור לסעיף קטן (א)(2)) ולא לעבירות שלא עוסקות בפעולת ההברחה.

כמו כן, מוצע לתקן את סעיף 211(ג) באופן שיבהיר את ניסוחו.

עוד יצוין כי תיקון זה מקודם במקביל ובשים לב להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 161) (הברחה שלא דרך תחנת גבול), התשפ"ו-2025 (להלן – **התיקון לחוק העונשין**), אשר במסגרתה מוצע לקבוע עבירה של הוצאה או הכנסה של דבר לישראל או ממנה שלא דרך תחנת גבול, שהעונש המוצע בצידה הוא שבע שנות מאסר. זאת, נוכח תופעת ההברחות רחבת ההיקף באופן חסר תקדים שמדינת ישראל מתמודדת איתה בשנים האחרונות, באופן שמייצר איום של ממש לביטחון המדינה. כפי שפורט בדברי ההסבר לטיטוט החוק שבנדון, התיקון לפקודת המכס הוא חלק ממהלך החמרת הענישה בעניין הברחות, הן במעברי הגבול והן שלא דרך תחנות גבול, והענישה המוצעת תואמת להצעת החוק המקבילה, כאשר ההתייחסות להברחה שלא דרך תחנת גבול היא כאל הברחה בנסיבות מחמירות, נוכח ההשלכות הביטחוניות שלה. כמו כן, ענישה זו הולמת את מדרג הענישה המקובל בחוקי מס אחרים, כגון בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 ובפקודת מס הכנסה.

נוכח כל האמור לעיל מוצע לאשר עקרונית את טיטוט חוק וכן להסמיך את ועדת שרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת, והכל נוכח הרצון לקידום הצעת החוק בהקדם האפשרי וזאת יחד עם התיקון לחוק העונשין שעניינו כאמור הברחה שלא דרך תחנת גבול.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

אין

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

עמדת היועץ המשפטי של רשות המסים – אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשותו מגיש את ההצעה:

נוכח כל האמור לעיל, אין מניעה משפטית בקידום הצעת ההחלטה.

	היועץ המשפטי של משרד האוצר	דודי קופל
חתימה	תפקיד	שם